

NORGES HØYESTERETT

Den 1. desember 2015 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Skoghøy, Endresen og Bårdsen i

HR-2015-02403-U, (sak nr. 2015/2043), straffesak, anke over beslutning:

I.

A

(advokat Arild Dyngeland)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

II.

B

(advokat Fredrik Berg)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens beslutning hvor påtalemyndighetens anke ble ansett for rettidig.
- (2) Oslo tingrett avsa 7. juli 2015 dom med lik slutning:
  - "1. C, født 00.00.1943, dømmes for overtredelse av straffeloven § 276a, jfr. § 276b til fengsel i 3 -tre- år, jfr. straffeloven § 62. Til fradrag i straffen kommer 3 -tre- dager for utholdt varetekt.
  2. A, født 00.00.1945, dømmes for overtredelse av straffeloven § 276a, jfr. § 276b til fengsel i 2 -to- år og 6 -seks- måneder, jfr. straffeloven § 62. Til fradrag i straffen kommer 3 -tre- dager for utholdt varetekt.
  3. D, født 00.00.1956, dømmes for overtredelse av straffeloven § 276a, jfr. 276b til fengsel i 2 -to- år. Til fradrag i straffen kommer 3 -tre- dager for utholdt varetekt.

- 4. **B, født 00.00.1950, frifinnes for tiltalebeslutningens post a).**
- 5. **B, født 00.00.1950, dømmes for overtredelse av straffeloven § 276a, jfr. § 276b til fengsel i 2 - to - år. Til fradrag i straffen kommer 3 - tre- dager for utholdt varetekt."**

- (3) Dommen ble oversendt aktor og forsvarere per e-post samme dag som den ble avsagt. Økokrim mottok dommen per post 6. august 2015, og anket dommen 17. august 2015. Også de domfelte har anket dommen.
- (4) De domfelte gjorde for lagmannsretten gjeldende at Økokrims anke var fremsatt for sent, og skulle avvises.
- (5) Borgarting lagmannsrett avsa 19. oktober 2015 beslutning med slik slutning:
  - "1. **Påtalemyndighetens anke fremmes.**
  - 2. **Ankene henvises til ankeforhandling."**
- (6) *B* har anket lagmannsrettens beslutning og gjort gjeldende at det er feil lovtolkning og rettsanvendelse når lagmannsretten finner at påtalemyndighetens anke er rettidig. Ankefristen løper fra den dag påtalemyndigheten mottok dommen. Det avgjørende må være når dommen kom frem på en slik måte at mottaker kunne gjøre seg kjent med den. En e-postadresse må være å anse som en del av den ankeberettigedes kontor, og fristen må begynne å løpe dersom dommen oversendes per e-post. Anken skulle derfor ha vært avvist som for sent fremsatt. Det er ikke grunnlag for å gi oppreisning for fristoversittelsen.
- (7) Subsidiært gjøres det gjeldende at Økokrims anke må nektes fremmet, jf. straffeprosessloven § 321 andre og tredje ledd.
- (8) *A* har anket lagmannsrettens beslutning og gjort gjeldende at det er feil når lagmannsretten har funnet at anken fra påtalemyndigheten er rettidig. Ankefristen til påtalemyndigheten begynner å løpe når dommen kommer inn til den ankeberettigedes kontor. Dersom dommen oversendes per e-post, må det være tidspunktet når den ankeberettigede mottar e-posten som danner utgangspunkt for fristen. Det vises til Rt. 2010 side 731, hvor Høyesterett la til grunn at fristen begynte å løpe når dommen ble mottatt per telefaks.
- (9) *A* har lagt ned slik påstand:
  - "1. **Påtalemyndighetens anke over Oslo tingretts dom vedrørende A avvises.**
  - 2. **Subsidiært: Borgarting lagmannsretts beslutning oppheves."**
- (10) *Økokrim* har gjort gjeldende at anken er rettidig. Fristen etter straffeprosessloven § 310 begynte ikke å løpe før *Økokrim* mottok anken per post. Subsidiært gjøres det gjeldende at det må gis oppreisning for fristoversittelsen fordi den ikke kan legges *Økokrim* til last. Atter subsidiært gjøres det gjeldende at anken overfor *B* er inngitt innenfor fristen for motanke etter straffeprosessloven § 311.
- (11) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at lagmannsretten behandlet spørsmålet som første instans, og at ankeutvalget da har full kompetanse.

- (12) For de tilfeller der aktor ikke er tilstede ved domsavsigelsen, følger det av straffeprosessloven § 310 at påtalemyndighetens ankefrist begynner å løpe når "dommen er kommet inn til dennes kontor".
- (13) Lovteksten stiller ikke noe spesifikt krav til hvordan dommen skal meddeles for at den skal anses være kommet frem i lovens forstand. Det kan ikke være tvilsomt at elektronisk oversendelse vil kunne tilfredsstille lovens krav. At denne kommunikasjonsform var ukjent da bestemmelsen først ble utformet, er uten betydning.
- (14) Meddelelse av dommer i elektronisk form har ikke vært vanlig, og det er dermed ikke blitt etablert en standardisert form for slik meddelelse. Lagmannsretten har i denne sammenheng vist til relevante praktiske innvendinger, men i en standardisert form synes ikke elektroniske meddelelser å være forbundet med slike betenkeligheter at det kan være grunn til å tolke straffeprosessloven innskrenkende på dette punkt. Det vil eksempelvis, om denne meddelelsesform benyttes, være nærliggende at dommen sendes i kopi både til møtende aktor og til påtalemyndighetens kontor. Ved oversendelsen kan det også fremheves at mottakelsen av dommen i elektronisk form utgjør utgangspunktet for fristberegningen.
- (15) Som lagmannsretten påpeker, er det imidlertid omstendigheter i saken her, som gir grunnlag for tvil om dommen kan sies å være meddelt. Det kan i denne sammenheng ikke tillegges vesentlig vekt at det ble oversendt en ikke bekreftet kopi. Oversendelsen skjedde etter avtale med aktor, og det var helt på det rene at det var den avsahte dom som skulle oversendes. Mer uklart kan det være om tingrettens understrekning av at oversendelsen var til foreløpig orientering, og at forkynnelse først ville skje etter at dommen var oversatt, kan føre til at dommen ikke kan anses kommet frem i lovens forstand.
- (16) Ankeutvalget finner etter omstendighetene ikke grunn til å ta standpunkt til dette, idet utvalget er kommet til at det under enhver omstendighet må gis oppreisning for den mulige fristoversittelsen, jf. straffeprosessloven § 318 første ledd bokstav a.
- (17) I en e-post 16. juni 2015 skisserte tingrettsdommeren at hun ville sende over dommen per e-post noen timer før offentliggjøring, slik at partene kunne være forberedt når dommen ble offentlig. Det understrekes at denne orienteringen ikke vil være forkynnelse. Den 6. juli 2015 skrev tingrettsdommeren til partene, og understreket igjen, blant annet overfor aktor, at
- "Dommen forkynnes etter reglene for postforkynning. E-posten er ikke forkynning (kun service) og ankefrist løper først når dommen er mottatt i posten."**
- (18) Den 20. juli 2015, som var før utløpet av ankefristen selv om fristen begynte å løpe den 7. juli, tilskrev møtende aktor like fullt tingretten for å få en bekreftelse på at ankefristen først ville begynne å løpe ved mottakelsen av dommen i posten. Dette ble så bekreftet av tingretten v/avdelingsleder senere samme dag.
- (19) Tingretten har ikke kompetanse til å fastsette en ankefrist i strid med som følger av bestemmelsene i straffeprosessloven, men med den uklarhet som knytter seg til arten av den opprinnelige meddelelse, og det forhold at tingretten eventuelt har gitt positivt uriktige opplysninger om utgangspunktet for ankefristen, er utvalget kommet til at det bør gis oppreisning for en eventuell fristoversittelse. Påtalemyndighetens anker skal da ikke avvises.
- (20) B har også påanket lagmannsrettens beslutning om å fremme påtalemyndighetens anke i saken

mot ham. Etter straffeprosessloven § 321 sjette ledd og § 325 kan imidlertid en beslutning om å henvise en anke til ankeforhandling, ikke påankes. Denne delen av anken må følgelig avvises.

(21) Avgjørelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

1. Ankene forkastes for så vidt gjelder spørsmålet om påtalemyndighetens anker mot tingrettens dom mot A og B skulle ha vært avvist.
2. Anken avvises for så vidt B har påanket lagmannsrettens beslutning om å fremme påtalemyndighetens anke mot ham.

Clement Endresen
(sign.)

Jens Edvin A. Skoghøy
(sign.)

Arnfinn Bårdsen
(sign.)

Riktig utskrift: